

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. ::: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 232. szám.

Kedd, október 13.

Terjed a világháború.

Győzelmes előnyomulásunk az oroszok ellen.

B u d a p e s t, október 12. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A főhadiszállásról jelentik:

Offenzívánk csapataink sokszoros és mindvégig győzelmes harcai közben elérte a Sant.

Przemysl várának felmentése be van fejezve

A vártól északra és délre az ellenséges körülzáró sereg maradványait támadjuk

Jaroslau és Lezajsk birtokunkban van.

Sieniawától erős ellenséges csapatok vonulnak vissza.

Chyrowtól keletre támadásunk szintén előrehalad.

Orosz-Lengyelországban erős orosz haderőknek minden arra irányuló kísérletét, hogy a Visztulát lwangorodtól és attól délre átlépjék, meghiúsítottuk.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Törökország háboru előtt.

B u d a p e s t, október 13. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság engedélyezésével jelenti tudósítónk:
A Magyar távirati Irodának sürgönyzik Konstantinápolyból:

Az angol nagykövet felszólította a nagykövetség hölgyeit, hogy azonnal hagyják el Konstantinápolyt.
A kérdezősködésre kijelentette, hogy a távozás okát ne kutassák.

B u d a p e s t, október 13. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság engedélyével jelenti tudósítónk:
A Magyar Távirati Irodának sürgönyzik Konstantinápolyból:

Mint az „Ikdám“ jelenti, a kurdok harmadszor is megtámadták az oroszokat, véresen megverték őket s két ágyut zsákmányoltak. Az oroszok Burnea városba menekültek, amely tele van orosz sebesültekkel. A kurdok tovább üldözik az oroszokat.

A németek győzelmei északon.

B u d a p e s t, október 13. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, október 12.
A nagy vezérkar közli. A főhadiszállás jelenti október 10-ikén:

A keleti harctér északi részén az I. és X. orosz hadseregeknek a kelet-poroszországi hadseregek ellen intézett valamennyi támadását kilencedikén és tizedikén visszavertük. Az oroszok Schirwindt felőli átkarolási kísérletét is meghiúsítottuk és eközben ezer foglyot ejtettünk.

Lengyelország déli részén hadseregünk élei elérték a Visztulát. Grojez mellett Varsótól délre a II. szibériai hadtest kétezer emberét elfogtuk.

Az augusztowi (Suvalki kormányzóság) nagy orosz győzelemről szóló hivatalos orosz hírek pusztán kitalátások. Hogy mennyire kell értékelni az orosz hivatalos jelentéseket, azt mutatja a tény, hogy a Tannenberget és Insterburg mellett szenvedett súlyos vereségről az oroszok hivatalos jelentést nem tettek közzé.

Nyilatkozat.

Tisztelettel tudatom a cigarettázó urakkal, hogy a Fiume—Triesti Modiano S. D. gyár a háboru által okozott nehéz viszonyokra való tekintettel a Clubspecialité szivarkahüvely árát 50 fillerre szállította le, a könyvecskés szivarkapapír árát pedig 10 fillerre! — Azon felül forgalomba hozott egy 4 filleres esomagolású papírt Modiano specialité név alatt. — Halász Ferenc, a Modiano Fiume—Triesti gyár vezérképviselője.

Főraktár: Strélinger Márk m. kir. dohánynagyáruházaiban.

A nyugati világcsata — A franciák újabb veresége.

Budapest, október 13. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, okt. 12. A nagy vezérkar közli. A főhadiszállás jelenti okt. tizegyedikéu este 10 órakor:

Lovasságunk okt. 10-ikén egy francia lovashadosztályt Lillel nyugatra teljesen, egy másik francia hadosztályt Hazebreck mellett, súlyos veszteségeket okozva, megvert.

Az arcvonalunkban folyó küzdelmek nyugaton eddig nem vezettek döntésre.

Az antwerpeni győzelemben ejtett zsákmányunkról még nem tehetünk közléseket, mert az erre vonatkozó adatok természetesen még hiányzanak. A foglyok számáról, valamint az angol és belga csapatoknak a határon való átlépéséről sem mondhatunk még végleges ítéletet.

Egyéb események.

A Vatikán és a lemergi püspök.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság engedélyével jelenti tudósítónk: Mint a Magyar Kurirnak Rómából sürgönyzik, a Vatikánban Scepteczky lemergi görög katolikus püspöknek orosz fogságba vitelét a nemzetközi katolikus ügy sérelmének tekintik.

A montenegrói harcok.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Magyar Kurir-

nak Rómából sürgönyzik, tegnap egy osztrák-magyar pilóta jelent meg a Lovcen-hegy fölött. A hegyen levő francia tüzerek heves tüzelést indítottak ellene, úgy hogy a pilóta a tengerbe zuhant.

A trónörökös pár gyilkosainak pöre.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Iroda Szerajevóból jelenti, a trónörökös pár gyilkosainak: Princip Gavro és társainak pöre, amely tegnap kezdődött,

egész nap folyt. Először a terjedelmes vádiratot olvasták föl, amely hosszú ideig tartott, majd a főbűnös Princip kihallgatása következett.

A Fekete tengeri orosz flotta utban.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Iroda Bukarestből jelenti, a Fekete tengeri orosz flotta Varna és Konstantinápoly között déli irányba halad.

Torontálvármegye rendes őszi közgyűlése.

— A jövő évi költségvetés és a pótdadók. — A hadiadó.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, okt. 13.

Torontálvármegye törvényhatósága tegnap tartotta dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével őszi rendes közgyűlést

Hertelendy Imre emléke.

Az ülés megnyitása után az elnök főispán mindenekelőtt meleg hangon elparentálta az elhunyt Hertelendy Imre nyug. párdányi főszolgabíróit. Kiemelte, hogy a Hertelendy-család Torontálvármegye történelmében általában kiváló szerepet játszott, amelybe méltóan kapcsolódott bele az elhunyt Hertelendy Imre. Kiváló tisztviselő volt, de mint ember is rászolgált arra, hogy emlékét kegyelettel őrizzük meg. Indítványára a közgyűlés egyhangulag igaz részétet tolmácsolja s ezt a családdal jegyzőkönyvileg közli.

Ugyancsak meleg hangon emlékezett meg a főispán Palanacscky Gyula cserépaljai elhunyt jegyzőről, kiemelve hazafias működését. Az ő halála fölött is részvétét fejezte ki a közgyűlés s ezt az elhunyt özvegyének tolmácsolja.

A jövő évi költségvetés és a pótdadók.

Ezután dr. Vincze Erő m. főjegyző ismerteti a vármegye 1915. évi költségvetését, amely 778,689 korona összeget tesz ki, vagyis 10936 koronával kevesebbet, mint az elmúlt évben, aminek nagyobb részét az a magyarázata, hogy több magasabb fizetési osztályu állás megüresedett, amelyek alacsonyabb fizetési fokozatban töltettek be.

A pótdadók a következők:

1. A 2 $\frac{1}{2}$ milliós kölcsön-alapra 2 %
2. A tiszti nyugdíj-alapra . . . 1 $\frac{1}{2}$ %

3. A rendelkezési-alapra . . . 1 %
4. A házipénztárt segélyző-alapra 1 %
5. A megyei kórház-alapra . . . 1 $\frac{1}{2}$ %
6. A m. közgazdasági és kultur-alap. 1 $\frac{1}{2}$ %

Összesen 6 $\frac{1}{2}$ %

A költségvetést és a pótdadókat a közgyűlés egyhangulag az előterjesztés alapján állapította meg.

Uj aljegyző.

Most a Szilágyi Albert elhunytával megüresedett aljegyzői állás betöltése következett s aljegyzőnek egyhangulag dr. Kászonyi Rihárd tb. m. aljegyzőt választották meg.

A hadiadó.

Dr. Vincze Erő m. előadó ismerteti ezután Nemes Marcel budapesti lakosnak indítványát a háboru alatt katonai szolgálatot nem teljesítő husz éven felüli férfiak megadóztatása iránt.

Az indítvány dolgában a közgyűlés egyhangulag a következő határozatot hozta:

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága Nemes Marcel budapesti lakos kezdeményezését helyesli. E javaslat alkalmat szolgáltatott arra, hogy a törvényhatóságok e kérdésben nyilatkozzanak s a törvényhozást és kormányt az ország-nak ezen ügyben táplált vélekedéséről tájékoztassák.

Torontál közönsége kívánatosnak véli a progresszív hadiadót azon célok érdekében, melyeket a szőnyegen levő indítvány felőlel, anélkül, hogy annak konkrét tartalmával és okfejtésével azonosítaná magát.

Azon állásponton van, hogy társadalmunk s annak épen hatalmasabb és tekintélyesebb erőtenyezői még fokozott mértékben igénybevehetők, anélkül, hogy tartanunk kellene attól, hogy azok biztonságukban megingattatnának. Ezért nem óhajtja a kivetendő adó maximumát javasolni.

Egyébként pedig elhatározza, hogy ezen álláspontjának megfelelő feliratot intéz a miniszterelnök urhoz.

Miután még a közgyűlés kimondta, hogy a vármegyei árvapénzeket úgy helyezi el, mint eddig, még több kisebb jelentőségű ügyet tárgyaltak le, mire a közgyűlés véget ért.

HIREK.

— A közig. bizottság ülése. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével tegnap tartotta október havi rendes ülést, amelyen jelen voltak: Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, dr. Vincze Erő m. főjegyző, Kéter Ákos m. főügyész, dr. Haidegger Lajos megyei főorvos, Bogcha Márton m. árvaszéki elnök, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, dr. Scossa Dezső és Cserei Gyula tanfelügyelők, Axmann János kir. főállatorvos, Gregersen Nils gazd. s. felügyelő, Babics József, Hauser Károly báró, Steinitzer Géza és Schulte Vilmos bizottsági tagok, Bielek Antal, Farkas Vince, dr. Baár Jenő és dr. Kamenszky Árpád előadók.

Az ülésen Tóth István pénzügyigazgató előadta, hogy állam egyenesadóban a hátralék 4,330.913.86 korona, Scossa Dezső és Cserei Gyula tanfelügyelők a népoktatásról, Vámos Ignác műszaki tanácsos az utügyekről, dr. Haidegger Lajos m. főorvos a közegészségről, Bogcha Márton árvaszéki elnökhelyettes az árvaügyekről, Axmann János kir. főállatorvos pedig az állategészségügyről tett jelentést.

A megyei főorvosnak a koleráról, valamint Cserei Gyula pancsovai tanfelügyelőnek a háborus színtér közelében a népoktatás helyzetéről szóló érdekes jelentését külön közöljük.

— Halálozás. A nagybecskereki pénzügyi tisztviselői karnak súlyos gyásza van. Mint ugyanis részvételt értesülünk, egyik régi kitünő főtisztviselője Stojkovics György adóhivatali főellenőr

tegnap reggel 58 éves korában Nagybecskerekén meghalt. A boldogult városunknak is fia volt, amennyiben nagybecskereki születésű s a mellett 1885. év óta állandóan Nagybecskerekén szolgál. Konciliáns kedves ember volt s kitűnő tisztviselő, akit minden körben általánosan tisztelték és becsülték. Halála élénk részvétet kelt az egész városban s mindenütt, ahol ismerték.

— **Harmadfélmillió a torontái hadbavonultak családjainak.** Tóth István min. tanácsos pénzügyigazgató a közgazgatási bizottság tegnapi ülésén tett jelentésében előadta, hogy Torontálvármegye mint törvényhatóság területén a mozgósítás folytán bevonult 12621 egyén gyámol nélküli családjainak a bevonulás napjától f. évi december végéig terjedő időre naponkénti 17.372.96 korona, összesen tehát 2.605.944 korona pénzsegélyt utaltványozott a pénzügyigazgatóság. Az időközi változások folytán szükségessé vált pótmegállapítások és folyósítások is lehetőleg soron kívül fogantatottak.

— **A nagybecskereki Patronage-egyesület ülése.** A nagybecskereki Patronage-egyesület választmánya a f. hó 14-ik napján (szerdán) délután 5 órakor a törvényház 50. számú helyiségében ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezen az uton hívja meg az elnökség. Az ülés tárgya: jelentéstétel az egyesület eddigi működéséről és a további tennivalók elhatározása.

— **A kolera Torontálvármegyében.** Dr. Haidegger Lajos m. főorvos a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén jelentést tett a vármegyénkben is fellépett koleraesetekről. E szerint Torontálvármegyében október elseje óta máig öt koleraeset fordult elő és pedig Nagybecskerekén 2, Kistárnokon, Óteleken és Itében egy-egy. Valamennyi eset enyhe lefolyású s egy halálozás sem történt, sőt az egyik becskereki kolerabeteg már meg is gyógyult. Jelentette továbbá, hogy az óvintézkedéseket minden irányban a legszigorúbban megtette s a koleraszidról jövő gyanus sebesülteket külön helyen öt napi megfigyelés alatt tartják. Általában remélhető, hogy az óvintézkedések betartása mellett, a kolera nem lép föl nagyobb mértékben.

— **Tenyészmén eladás.** A Torontál-megyei gazdasági egyesület tudatja, hogy a székesfehérvári méntelepparancsnoknokságnál 9 db 20—21 éves kiselejtett tenyészmén eladó. A ménnek egy része Székesfehérváron, más része pedig Palinban (vasuti állomás Nagykanizsa) van, árak darabonként 150—400 K.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Születés: 8 fiu, 9 leány gyermek. Házaságot kötött: Jordán Demeter gkel. közkatona Sztajanov Danicával gkel., Krunity Miklós gk. napszámos Dibó Évával gkel., Lakatos István rk. zenész Balázs Teréziával rkath., Bajin Szvetozár gk. cipész Takács Erzsébettel rkath., Lovranits Milán gk. közkatona Fuchs Margittal rkath.

Meghaltak: Kasza Katalin rk., napszámos, 52 éves, gümőkór. Sztajanovics Sebő gk., 3 éves, gyermekaszály. Banveg Péter rk., 56 éves, földmives, májlob. Fritz Miklósné rk., 65 éves, aggkór. Miloradov János gk., 73 éves, napszámos, aggkór. Huő Mihály rk., 34 éves, közkatona, dermegöres Protity Eutim gk., 34 éves, közkatona, hashártyalob. Chlonba Vencel rk., 29 éves, közkatona, dermegöres. Kecskeméty Andrásné gk., 34 éves, tudóvsz. Nityetin Vladimir gk., 80 éves, földmives, aggkór. Wilkermein János rk., 15 hónapos, agyhártyalob. Zsivkov Avakiun gk., 72 éves, földmives, tüdőrelmeszesedés. Özv. Radojesity Mátyásné rk., 49 éves, májlob. Haná Ferenc rk. 23 éves, közkatona, szivhüdes. Kacsarity Péter gk., 2 éves, roncsoló toroklob. Sztanitsy Sztlavuka gk., 25 napos, életgyenge. Radu-

lovits Bogdán gk., 2 hónapos, görcsök. Sava-tal Richárd rk., 24 éves, szakaszvezető, agyhüdes. Peckáry Rezső rk., 29 éves, közkatona, tüdőgyulladás, Kirtvánszki Áron gk., 52 éves földmives, tudóvsz. Nityetin Boszilyka gk. 16 éves, tudóvsz. Liptai Piroska rk. 14 hónapos, bélhurut. Fliegenschnee Károly rk. 29 éves szövő, tudóvsz. Vorgity Sarolta gk. 33 éves, tudóvsz. Farkas Antal rk. 33 éves váltókezelő, májlob.

LEGUJABB.

Lapzárta után vettük a következő táviratokat:

Lemberg a fölszabadulás előtt.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság engedélyezésével jelenti tudósítójuk: A Pesti Hirlapnak táviratozza krakói tudósítója:

Lembergől az orosz csapatok megkezdtek a kivonulást s csak órák kérdése, hogy csapataink visszafoglalják a várost.

Páris pusztulása.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Irodának Baselből sürgönyzik, **német aviatikusok tegnap ismét husz bombát dobtak Párisra. Egy a Notre-Dame székes-egyházra esett s erkélyét fölgújtotta.**

Portugália a háboruban.

Budapest, okt. 13. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mint Kölnből sürgönyzik, ideérkezett zürichi jelentés szerint **Portugália követe kijelentette, hogy Portugália be fog avatkozni a háboruba.**

A hadbavonult gazdasági cselédek családjainak ellátása.

A Torontálvármegyei gazdasági egyesület határozata.

Nagybecskerek, október 13.

A megyei Gazdasági egyesület a hadbavonult gazdasági cselédek hátrahagyott családjainak ellátására vonatkozó határozathozatal céljából október 12-én Schulp Vilmos elnökle alatt igazgatóválasztmányi ülést tartott, amelyen jelen voltak: dr. Annau Ernő, Babics József, Elek Albert, Fáy Andor, dr. Gregersen Nils, báró Hausz Károly, Illievits Nika Lyubomir, Jakabházy Béla, László Endre, Loch Jakab, Kaufmann István, Kögl Béla, Marton Andor, Róna József, dr. Vinczehidy Ernő. Távolmaradásukat kimentették: Bezuk István és Vinczehidy Izó.

Miután Marton Andor e. főtitkár előterjesztette, hogy az egyesület elnöke, gróf Csekonics Endre, mint a magyar Vörös Kereszt Egyesület királyi biztosa ezen ügykörében való elfoglaltságánál fogva nem jelenhetett meg az ülésen, Csekonics Sándor gróf, Pap Géza báró és Gyertyánffy László dr. alelnökök pedig részint katonai szolgálataik, részint egyéb súlyos okok következtében nem jelenhettek meg az ülésen, a jelenlevők az ülés elnökül Schulp Vilmost választották meg.

Schulpe Vilmos megköszönvén a bizalmat, a jelenlevőket szívélyes szavakkal üdvözli s megnyitván az ülést, felkéri Marton Andor e. főtitkárt, hogy terjessze elő előadói javaslatát.

Marton Andor előadja, hogy néhány vármegye gazdasági egyesülete egyöntetű és kötelező határozatot hozott a hadbavonult gazdasági cselédek itthonmaradottjainak ellátására vonatkozólag. A mi gazdasági egyesületünk elnöksége mérlegelvé-

ezen határozatokat, azon megállapodásra jutott, hogy Torontálvármegyében a gazdasági cselédek hátrahagyott családjainak ellátásáról való gondoskodást egyöntetűen megállapítani nem lehet, miután vármegyénkben annyira különbözők a gazdasági viszonyok s annyira különbözők a gazdáknak teherviselési képességei, hogy ennek alapján egyes birtokosok igazán valóságos bőkezű ellátásban részesíthetik és részesítik is a cselédek hátrahagyott családtagjait, de viszont vannak gazdaságok, kik az idén rossz termés és egyéb súlyos okok következtében csak szűkösebben gondoskodhatnak a hadbavonult cselédek itthonmaradottjairól. Mindezen dolgokat az elnökség alapos mérlegelése tárgyává tette s ennek alapján terjeszti elő a következő határozati javaslatot:

Miután Torontálvármegyében nagyon különbözők a gazdasági viszonyok s nagyon eltérők a gazdaközönségnek teherviselési képességei is, ennél fogva a torontálmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya kimondja, hogy Torontálvármegyében nem tartja helyénvalónak a hadbavonult gazdasági cselédek hátrahagyott családjainak ellátásáról való gondoskodásnak egyöntetű megállapítását, reményli és elvárja azonban az igazgató-választmány, hogy minden gazda viszonyai és teherviselési képességei szerint továbbra is jó szíjjel fog gondoskodni hadbavonult cselédjeinek hátramaradt családtagjairól, figyelemre méltatva azon gondolatot, hogy az államot tehetségéhez mérten mentesítse hadbavonult gazdasági cselédjei hátramaradottainak segélyezéséről, hogy ily módon azoknak maradjon az állami hadisegély, kiknek más támogatás nyújtására nincs kilátásuk.

Ha azonban egyöntetű eljárást nem is állapíthat meg az igazgató választmány, mégis felkéri a gazdaközönséget, hogy a hadbavonult cselédek otthonmaradottait a lakás és tüzelőanyag és állattartás adományozása mellett az eddig élvezett termény és pénzbeli járandóság felének élvezetében továbbra is hagyja meg, viszont azonban azon gazdáknak, kik hadbavonult cselédeknek otthonmaradottairól gondoskodnak, jogukban áll két-két családtagot is egy-egy lakásban elhelyezni, mert ezáltal megadatik annak lehetősége, hogy az ekként felszabaduló lakásokba új gazdasági cselédek legyenek elhelyezhetők.

Ezen szolgáltatások ellenében jogában áll a hadbavonultak feleségétől vagy könnyebb gazdasági munkát bíró egy családtagjától üzeménél előforduló könnyebb munkák díjtalan elvégzését követelni.

A választmányi ülés az előterjesztett határozati javaslatot minden változás nélkül egyhangulag elfogadta. Ezután Schulp Vilmos elnök köszönetet mondott a választmányi tagoknak a szíves megjelenésért s az ülést a jelenlevők éljenzése kíséretében bezártnak nyilvánította ki.

Színház, művészet.

** **Az őszi színi évad.** A világháboru izgalmai között bizony nem csoda, ha alig gondoltunk a színházra s az idei őszi színi évad csak most köszönt be. A délvidéki színikerület igazgatója most megszervezte társulatát, a melyvel október hó 15-én, csütörtökön kezdi meg nálunk előadásait. Első előadásul a Vigszínháznak „Mindnyájunknak el kell menni” című alkalmi darabját adja elő, majd utána két ujdonságot ad és pedig pénteken a „Tündérlaki lányok” című vígjátékot és szombaton a „Sibill” című drámát.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

000 A. V. 1914 szám. 1807.

Áru jegy váltására jogosító arképes igazolványok kiállítása illetőleg érvényesítése az 1915. évre.

A magyar királyi államvasutak és az általuk kezelt magán és helyi érdekű vasutak vonalain 1915. évi január 1-től féláru jegyet csak arképes igazolvány alapján lehet váltani.

Ennélfogva az igényjogosult tényleges és nyugdíjas polgári és katonai személyek, igényjogosult családtagjaik és pedig együtt élő feleség és tíz éven felüli szülői ellátás alatt levő önálló keresetre még képtelen gyermekeik részére, amennyiben az utazási kedvezményt az 1915. évben igénybe ohajlják venni, személyenként külön-külön kiállított arképes igazolványt tartoznak beszerezni.

Ezeknek az arképes igazolványoknak kiállítását folyó évi október 1-től december hó 31-ig kell kérelmezni. Minthogy pedig a polgári alkalmazottak igényjogosult családtagjai csak akkor kaphatnak arképes igazolványt, ha a családfeje is birtokában van az 1915. évre érvényes arképes igazolványnak, szükséges, hogy a családfeje arképes igazolványa is folyó évi október 1. és december 31. közti időben az 1915. évre érvényesíthető, illetőleg ha kiállítva nem volna, vagy érvénye a folyó év végével lejár, újból kiállítsák.

Mindazok az arképes igazolványok, melyek 1917. év végéig előkészítve adták ki új fénykép beküldése nélkül, érvényesíthetnek az 1915. évre. A f. év végével lejárt igazolványok helyett új igazolványok állíttatnak ki, tehát ugye ezek, mint a családtagok arképes igazolványának kiállításához a fényképet kell beküldeni.

A rendőri alkalmazottak részére kiadott állandó jellegű utazási igazolványok érvénye változatlanul tovább fennáll és azok, akik ily igazolvány birtokában vannak, valamint akiknek hivatali állásuknál vagy egyéb tisztségükönél fogva szövetségi jegyük, kedvezményes áru bérletjegyük, hivatalos vasuti jegyük avagy éves szabadjegyük van, a féláru jegy váltására jogosító arképes igazolványt kiváltani nem tartoznak. Ezek azonban, ha igényjogosult családtagjaik részére féláru jegy váltására jogosító arképes igazolvány kiállításáért folyamodnak, azt a tényt, hogy az utóbb felsorolt valamely utazási igazolvány birtokában vannak, hivatali felsőbbségük útján szintén igazolni tartoznak.

Azok, akik saját maguk és családtagjaik részére az 1914. év december havának végéig az arképes igazolvány kiállítását, illetőleg annak az 1915. évre való érvényesítését kérelmezni elmulasztják, az utazási kedvezményre való igényüket saját személyükre, illetőleg családtagjaikra nézve az illető évre elvesztik.

Mindazok az igényjogosult polgári személyek, kik katonai kötelezettségük teljesítése végett bevonultak, úgy saját személyükre, mint igényjogosult családtagjaik részére, ugyancsak a katonai személyek általában, családtagjaik részére, az arképes igazolvány érvényének meghosszabbítását, illetőleg azok újonnan leendő kiállítását 1915. évben később meghatározandó időpontig is kérelmezhetik.

Az évközben kinevezett, megválasztott, nyugdíjazott vagy házasságra lépő igényjogosultak az arképes igazolványt saját maguk és családtagjaik részére a kinevezetésüket, megválasztásukat, nyugdíjaztatásukat vagy házasságra lépésüket követő második hó végéig megválthatják.

Azok a katonai igényjogosult személyek, akik az év folyamán Ausztria vagy Bosznia-Hercegovina területéről Magyarország területére áthelyezettek évközben házasságra lépnek vagy Magyarország területére állandó tartózkodás céljából átköltözködnek, az arképes igazolványt családjaik részére az illető naptári év folyamán is megválthatják.

Az arképes igazolványnak saját maguk és családtagjaik részére való beszerzése iránt az igényjogosultaknak hivatali felsőbbségükhöz, a tényleges állományu katonai személyeknek családtagjaikat illetően az illetékes katonai parancsnoksághoz bélyegmentes folyamodványt kell benyújtaniok, mely folyamodványok a hivatali felsőbbség, illetően a katonai parancsnokság irattárának őrzetében maradnak.

A folyamodványban fel kell említeni azoknak a nevet, akik részére az igazolvány kiállítását kérik. A folyamodványhoz úgy a saját maguk, mint családtagjaiknak az előlap alsó részén tintával sajátkezűleg aláírott látogatójegy alaku 6½—10½ cm. nagyságu, kemény kartonlapra vont arképek s kezelési illeték fejében személyenként 2 korona értékű m. kir. postai értékjegy csatolandó. Ha az arképes igazolvány elvesztése vagy használhatatlanná válása folytán új igazolvány kiállítása válik szükségessé, kezelési illeték fejében igazolványonként 3 korona értékű m. kir. postai értékjegyet kell csatolni.

A 2, illetőleg 3 korona kezelési illetéket a katonai személyek s családtagjaik részére kiállított igazolványok után, ha Magyarország területén kívül laknak, készpénzben is leróhatják.

Az igényjogosult nyugdíjasoknak vagy kegydíjasoknak és nyugdíjas vagy kegydíjas özvegyeknek saját maguk és családtagjaik részére az arképes igazolvány kiállításáért az alábbi területi beosztás szerint illetékes vasuti hivatalhoz bélyegmentes kérvényt kell benyújtaniok, melyben lakóhelyük mellett a vármegye is kiüntetendő.

A polgári nyugdíjasok a lakóhelyükre illetékes közigazgatási hatósággal nyugdíjas minőségüket, továbbá azt, hogy díjazással egybekötött állást nem viselnek, illetőleg, hogy nejeikkel együtt élnek és hogy gyermekeik szülői ellátás alatt vannak és önálló keresetre még képtelenek, a folyamodványon igazoltatni tartoznak.

Állami, törvényhatósági és vasuti hivatalnál rendes évi díjazással, havi vagy napi díjjal egybekötött foglalkozás, az utazási kedvezményre való igényt nem szünteti meg.

A polgári alkalmazottak nyugdíjas vagy kegydíjas özvegyeinek e minőségüket és azt, hogy a gyermekekre nézve megállapított feltételek fennállnak, ugyan csak a lakóhelyükre illetékes közigazgatási hatósággal kell igazoltatniok.

A nevelési járulékból részesülő szülőltlen árvák igazolványának kiállítását, annak a szabályszerű igazolásával, hogy az árvák nevelési járulékból részesülnek és önálló keresetük nincs, a gyám, illetőleg a gondnok a fenti módon tartozik kérelmezni.

A katonai nyugdíjasoknak vagy kegydíjasoknak a családtagjaik részére igénybe veendő igazolvány kiállításáért benyújtandó kérvényt az illetékes katonai parancsnoksággal (hatósággal) hasonló módon kell záradékolttatniok.

A kezelési illeték fejében járó m. kir. postai értékjegyet a kérvényre kell felragasztani, illetőleg a fentiek szerint készpénzben beküldött illetékről szóló postai feladóvevényt a megfelelően aláírt arképekkel együtt a kérvényhez kell csatolni.

Az igazolványnak a következő évre való érvényesítését ugyanazon eljárás szerint kell kérelmezni, mint az új igazolvány kiállítását azzal a különbséggel azonban, hogy a kimutatáshoz, illetőleg a folyamodványhoz az igazolványokat azok sorozatbetűinek és sorszámainak föltüntetésével csatolni kell.

Az arképes igazolványokat kiállítja és a következő naptári évre érvényesíti.

I. Az igazgatóság illetékes osztálya:

a) a m. kir. ministeriumok, a m. kir. állami számvevőszék, a m. kir. kuria, a m. kir. közigazgatási bíróság, a főrendiház és képviselőház, a cs. és kir. közös ministeriumok, a cs. és kir. közös számvevőszék, a cs. és kir. osztrák-magyar követségek és konzulátusok, a legfelsőbb udvar és a cs. és kir. főhercegi udvartartások, a felséges uralkodóház ráckevei, bolcisi és sásvári családi alapítványi uradalmainak igényjogosult alkalmazottai, nyugdíjasai, valamint ezek családtagjai részére.

b) az Ausztriai és Bosznia-Hercegovina területén lakó katonai személyek családtagjai részére.

II. A budapest-központi üzletvezetőség illetékes osztálya:

Az előző pontban elő nem forduló, Budapesten székelő összes állami hivataloknál, bíróságoknál, főiskoláknál és egyéb tanintézeteknél alkalmazott igényjogosultak és ezek családtagjai, ugyancsak a székesfővárosban lakó állami nyugdíjasok, valamint ezek igényjogosult családtagjai részére.

III. A budapest-balparti üzletvezetőség illetékes osztálya:

Budapest székesfőváros igényjogosult alkalmazottai (ideértve a tanszemélyzetet és a hitoktatókat is) a Budapesten lakó tényleges és nyugdíjas igényjogosult katonai személyek családtagjai, a m. kir. honvédelmi ministeriumba beosztottak családtagjai kivételével; a Budapesten lakó székesfővárosi, vármegyei és törvényhatósági joggal felruházott városi nyugdíjas igényjogosultak, továbbá Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony és Trencsén vármegyeiben lakó tényleges szolgálatban levő és nyugdíjas igényjogosultak, valamint ezek családtagjai részére.

IV. A szombatléyi üzletvezetőség:

A Győr, Komárom, Moson, Varasdin, Vas, Veszprém és Zala vármegyeiben lakó,

V. A miskolci üzletvezetőség:

Az Abauj-Torna, Árva, Borsod, Gömör, Liptó, Sáros, Szepes, Turóc és Zólyom vármegyeiben lakó,

VI. A szegedi üzletvezetőség:

A Békés, Csanád és Csongrád vármegyeiben lakó,

VII. A debreceni üzletvezetőség:

A Bereg, Hajdu, Maramaros, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa, Ung és Zemplén vármegyeiben lakó,

VIII. A kolozsvári üzletvezetőség:

Az Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Háromszék, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyeiben lakó,

IX. Az aradi üzletvezetőség:

Az Arad, Fogaras, Hunyad, Jász-Nagy-Kun-Szolnok és Szben vármegyeiben lakó,

X. A zágrebi üzletvezetőség:

A Fiume városában, továbbá Bjelovar-Krizevci, Lika-Krbava, Modrus-Fiume Somogy és Zagreb vármegyeiben lakó,

XI. A temesvári üzletvezetőség:

A Krassó-Szörény, Temes és Torontál vármegyeiben lakó,

XII. A szabadkai üzletvezetőség:

A Bács-Bodrog, Fejér és Sriem vármegyeiben lakó,

XIII. A pécsi üzletvezetőség:

A Baranya, Pozsega, Tolna és Virovitica vármegyeiben lakó,

XVI. A nagyváradai üzletvezetőség:

A Bihar, Heves és Szilágy vármegyeiben lakó tényleges szolgálatban levő és nyugdíjas igényjogosultak, valamint ezek családtagjairészére, ideértve a tényleges és nyugdíjas katonai személyek családtagjait is.

A nagyváradai üzletvezetőség működésének megkezdéséig az igazolványokat a debreceni üzletvezetőség állítja ki és érvényesíti.

Az alatt az idő alatt, míg az arképes igazolványt az igazgatóság, illetőleg az üzletvezetőségek kiállítják, vagy a következő évre érvényesítik, ugyancsak a katonai kötelezettség teljesítése folytán arképes igazolványok megszerzésében akadályozott igényjogosult polgári alkalmazottak és katonai személyek családtagjai részére az arképes igazolványok beszerzéséig egyes utazásra szóló igazolványt, az arképes igazolvány kiállítására, illetőleg érvényesítésére, az imént felsorolt területi beosztás szerint illetékes vasuti hivatal állít ki. Azt azonban, hogy a családfeje katonai kötelezettség teljesítése végett bevonult, illetőleg azt, hogy az arképes igazolvány kiállítás vagy meghosszabbítás végett az illetékes vasuti hivatalhoz beküldött, igazolni kell. Megjegyezzük, hogy igazolvány nélkül történő utazások esetében a menetdíj visszatérítése nem igényelhető.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Kiadó: Pleitz Fer Pál,